

Paulo remimombe'ukwe Éfeso tetā mygwa pegwarā epístola de Paulo aos efésios

*Paulo omundo Éfeso tetā mygwa-pe onhe'ẽ
kwatia-rehe*

¹ Xe Paulo Nhandejáry oipotaha-rami aiko Hesu Cristo remimondo ramo. Ñy amondo-ta peẽ-my xe nhe'ẽ kwatia-rehe. Peẽ Nhandejáry re'yí kwéry Éfeso tetā-my peiko va'e. Hesu Cristo-pe pehendugwi, peteixa pemoirū-ma íxupe peiko-vy. ² Tapene rexakwaa rei katu Nhandejáry Nhande Ru va'e. Tapene mbopy'agwapy katu ave. Tapende rovasa porã katu Nhandejáry Hesu Cristo ave.

*Cristo irū-gwi nhande, nhande rovasa porã porã
jaiko porã hagwā*

(Rm 8.29; 2 Co 1.21-22; 1 Pe 1.2-3)

³ Tonhemomba'egwasu katu Nhandejáry, Nhandejáry Hesu Cristo Ru va'e. Cristo irū-gwi nhande, Nhandejáry yváy pygwa va'e re'yí nhande. Upéagwi nhande rovasa porã porã va'ekwe yváy pygwarami jaiko porã hagwā. ⁴⁻⁶ Nhande apo e'ŷ ngatu, nhande kwa-a-ma voi. Ne'írã vyteri ko yvy oiko jave, nhande pe'a-ma voi araka'e gwe'yirã nhande reko marangatu hagwā, nhande reko jejavy e'ŷ reheve gwesa-py. Hesu Cristo irū voi nhande. Nhande rayhu-gwi, “Oiko va'erã xe ra'y ramo, xe rajy ramo ave” he'i araka'e nhande-rehe ojéupe ae nhane mogwahē ukase-vy. “Upéixa xe rembiapo

va'erã” he'i araka'e nhane renonderã mombe'uvy. Nhande kwéry gwa'ýry Hesu Cristo gwembiaayhu irûrã-gwi, nhande rexakwaa porã eterei araka'e opamba'e ome'ë rei-vy nhande-vy. Upéarehe tojehexa porã ete katu Nhandejáry. Tomboete ete katu íxupe. ⁷⁻⁹ Ta'ýry Hesu gwugwy avyte-py omano-gwi, nhane resende-ma va'ekwe nhande repy-vy. Omboyke-ma nhandéhegwi nhane rembiapo vaikwe. Tuvixa mba'e Nhandejáry. Tuvixa ete nhande rexakwaa porã rei va'ekwe nhane mo'arandu-vy, oikwaa uka-vy nhande-vy ave. Outro kwéry-pe nomombe'úi araka'e ojapo va'erã. Ha nhande-vy katu oikwaa uka-ma voi va'ekwe. Yma araka'e, “Xe ra'y Cristo ojapopa va'erã xe remimbota gwive” he'i ojéupe araka'e.* ¹⁰ Hi'óra-py ojapo-ma va'erã. Hemimoingo gwive ombojoja va'erã. Yváy pygwa gwive, yvy pygwa gwive ave ombojojapa va'erã. Cristo irûrã ojapopa va'erã. “Enterove va'e ruvixarã amoingo va'erã Cristo” he'i araka'e gwa'ýry-rehe. ¹¹ Nhandejáry nhe'ë-py hemimbota-rupi opamba'e oiko. Ne'írã vyteri ko yvy oiko jave, he'i araka'e ojéupe ojapo va'erã. Upéagwi nhande poravo araka'e gwe'yirã. Nhande poravo peteíxa nhamoirũ hagwã ta'ýry. ¹² Ore kwéry katu orojerovia ypy va'ekwe Cristo-rehe. Upéa-gwi toromomba'e gwasu katu Nhandejáry-pe. “Iporãete va'e hekoha” toro'e hese. ¹³ Ore-vy oiko hagwe-rami, ojehu ave peë-my. Pehendu ramo pe anhetegwa nhe'ë, Hesu Cristo pene resendeharã rehewa nhe'ë porã pehendu ramo, pejerovia-ma va'ekwe Cristo-rehe. Upéi Nhan-

* 1:7-9 Cl 1.14

dejáry ombou va'ekwe peẽ-my Nhe'ẽ Marangatu tee va'e upe he'i va'ekwe "Ame'ẽ va'erã". "Xe mba'e voi upe va'e, xe reminhongatu voi upe va'e" he'i pende-rehe, Nhe'ẽ Marangatu tee va'e ome'ẽ-vy. ¹⁴ Nhe'ẽ Marangatu tee va'e ome'ẽ ranhe-gwi nhande-vy, jaikwaa porã nhande-vy gwarã. Entéro he'i va'ekwe gwive, "Ame'ẽ va'erã xe re'ýi kwéry-pe" ome'ẽ va'erã nhande-vy Nhandejáry, nhane resendepa-vy ojéupe gwarã. "Tuvixa mba'e Nhandejáry rekoha, iporã ete voi" ja'e hese nhamboete-vy.

*Paulo omondo Nhandejáry-pe onhe'ẽ Hesu reroviaha-rehe
(Ef 4.15-16; Cl 1.9-10; Hb 13.20-21)*

¹⁵⁻¹⁶ Upéixa ramo, atima porã Nhandejáry-pe pende-rehe. Ahendu kuri pene rerakwã. "Ojerovia oiko-vy Nhandejáry Hesu-rehe. Nhandejáry re'ýi gwive hembiayhu" he'i pene mombe'u-vy. Upéa-gwi atima tima Nhandejáry-pe aiko-vy pende-rehe. Oração ajapo jave, xe mandu'a pende-rehe. ¹⁷ Ajerure Nhandejáry Hesu Cristo Ru-pe. Nhande Ru tuvixa mba'e hekoha va'e-pe ajerure pende-rehe. Aipota ha'e ome'ẽ peẽ-my Nhe'ẽ Marangatu tee va'e pene arandu porã hagwã, ojekwaa porã hagwã peẽ-my Nhandejáry, peikwaa porãve hagwã íxupe. ¹⁸ Aipota pende resape pende py'a-py peikwaa porã hagwã peẽ-my gwarã iporã va'e. Upéa-rehe pene renói va'ekwe. Upe va'e-pe pendejéupe gwarã peha'arõ peiko-vy perovia ku'a ku'a e'ý rehev. Aipota peikwaa porã Nhandejáry tuvixa ete nhande rovasa porãha.

“Xe re'ýi-pe gwive ahovasa va'erã” he'i hagwe-rami pende rovasa va'erã. ¹⁹⁻²⁰ Aipota peikwaa ave Nhandejáry opamba'e-rehe ipu'akaveha. Jajerovia ramo hese, nhane mbopu'aka. Oha'e-rami ave nhane mombaraete. Ha'e ipu'aka va'ekwe omano va'ekwe-rehe. Cristo-pe omopu'ã jevy va'ekwe. Upéi ombotuvixa íxupe yváy-py. Oakatúa-koty ombogwapy oyke-rehe. Cristo-pe omopu'ã hagwe-rami, nhane mombaraete ave nhande pu'akave hagwã.* ²¹ Áy Cristo oiko upe-py enterove va'e ruvixa ramo. Ipu'akave yváy pygwa-rehe gwive. Mburuvixa-rehe gwive ipu'aka. Oĩ ramo omanda va'e, oĩ ramo ipu'aka va'e, oĩ ramo yvy járy ave, ipu'akave hese kwéry. Ko yvy-rehe ndaipóri tuvixave va'e réry. Opamba'e-rehe ipu'akave Cristo. Heko apy rei e'ý rehev oiko va'erã. ²² Ipogwy-py entéro mba'e omoĩ va'ekwe Nhandejáry. Hesu-rehe ojerovia va'e-pe gwive onhomboaty aty ha-rupi, enterove jaryrã omoĩ va'ekwe.* ²³ Nhane akã omoaranduha-rami nhande rete, upéixa Cristo omoarandu entéro gweroviah gwive. Hete-rami oiko hese ojerovia va'e. Hese e'ý rehev ndoiko porã porãiry. Nhane akã omoaranduha-rami nhande rete, upéixa Cristo omoarandu entéro gweroviah gwive. Hese e'ý rehev ndoiko porã porãiry. Omohynyhëmba ramo ae katu, oiko porãmba-ma hikwái. Entéro mba'e omohynyhëmba onhe'ẽ-py.

2

* **1:19-20** Sl 110.1 * **1:22** Sl 8.6

*Ne rembiapo porã-rehe rei nane resendéiry voi
(Rm 3.24; 5.6-11; Cl 3.5-7; Tt 3.3-7)*

¹ Ha peẽ katu omano va'ekwe-rami, ijapysape va'e-rami peiko araka'e. Pejejavy-gwi, pene rembiapo vai-gwi ave, ójeho ipu'aka e'ŷ va'e-rami peiko araka'e. ² Âygwa reko rei-rupi peiko araka'e. Yvy járy áry-rehe rei oiko va'e ruvixa nhe'ë-py peiko araka'e. Nhandejáry nhe'ë renduse e'ŷha-rehe ipu'aka va'e nhe'ë-py peiko araka'e. ³ Upéixa ave nhande kwéry jaiko va'ekwe. Teko rei rekorupi jaiko va'ekwe. Jajapose va'e rei jajapo va'ekwe. Yvypóry kwéry ojerereko asy va'erã-rami ave, nhande kwéry jaiko va'ekwe Nhandejáry-pe. ⁴ Ha Nhandejáry katu oporoporiahuvereko verei va'e voi, nhande rayhu tee rei va'e voi. ⁵ Jajejavý meme-gwi, omano va'ekwe-rami jaiko va'ekwe. Upe-ma ramo nhane moingove jevy va'ekwe. Cristo nhamoirû-magwi, nhane moingove jevy va'ekwe. Ne resende rei va'ekwe. Ne rembiapo porã-rehe rei nane resendéi va'ekwe. ⁶ Cristo nhamoirû-magwi ae, Cristo ndive nhane moingove jevy vérami va'ekwe. Cristo yke-rehe nhane mbogwapy-ma vérami yváy pygwa-rami jaiko hagwã. Jagwapy-ma vérami ave nhaimevy ikye-rehe. ⁷ Upéa ojapo ohendu hagwã ave herakwã kente kwéry ndoikói vyteri va'e, oiko e'ŷ va'e, "Gwa'ýry Hesu-pe ohayhu eterei-gwi, nhande rayhu tee rei va'ekwe. Nhande rovasa porã porã va'ekwe nhande rexakwaa rei-vy" he'i hagwã hese. ⁸ Pejerovia-magwi Cristo-rehe, pene resende va'ekwe pende rexakwaa rei-vy. Pendejéhegwi napenheresendéi

va'ekwe. Pende rexakwaa rei-gwi pene resende rei va'ekwe. ⁹ Pene rembiapo porā-rehe rei, napene resendéi voi. Pene rembiapo porā-rehe rei pene resende ramo ra'e, “Xe rembiapo porā-gwi rei, xe resende va'ekwe Nhandejáry” peje rei arā ra'e. ¹⁰ Nhande apoha Nhandejáry. Hesu Cristo-pe nhamoirū-ma ramo, nhane moingove porā va'ekwe nhane rembiapo porā porā hagwā, yma jaiko e'ŷ ngatu he'i hagwe-ramima jajapo hagwā.

*Nhande kwéry nhamoirū ramo Cristo-pe, peteňxa
jaiko onhondive
(Gl 3.28)*

¹¹ Upéixa ramo pene mandu'a katu pende rekokwe-rehe. Yma ore kwéry e'ŷ va'e peẽ, judeu e'ŷ va'e peẽ. Ore kwéry oronhepirekytī va'e. Ha peẽ katu, “Onhepirekytī e'ŷ va'e” he'i pende-rehe judeu kwéry pene mboete e'ŷ-vy. Upéixa Nhandejáry nhe'ē-py ogwereco gwete, upéixa ojapo ójeho judeu kwéry. Áy pene mandu'a katu pende rekokwe-rehe, pene mboete e'ŷ javé. ¹² Upe javé Cristo e'ŷ rehevē peiko araka'e. Yvy akéno-py oiko va'e-rami peiko araka'e. Nhandejáry rembiporavo e'ŷ gwe'yirā e'ŷ araka'e peẽ. Peẽ-my “Xe rendu ramo, apohovasa va'erā” nde'íry araka'e Nhandejáry. Gwe'yí-pe he'i tee va'ekwe, nde'i reíry va'ekwe, upéa nde'íry araka'e peẽ-my. “Ndaipóri nhande-vy iporā va'erā” he'i va'e-rami ojóupe, peiko araka'e. Nhandejáry oiko e'ŷ va'e-rami peiko araka'e áry porukwe-rupi peiko-vy. ¹³ Áy katu Cristo Hesu-pe pemoirū-gwi,

ndapeikovéi-ma mombyry íxugwi. Gwugwy avytepý omano-gwi pende-rehe, Cristo irũ ramo-ma peiko. Penhemogwí-ma íxugwi peiko-vy. ¹⁴ Judeu kwéry, judeu e'ŷ va'e-pe ave, onhondive imbojojavy ou Cristo va'ekwe, peteĩxa ogwerekohagwã onhondive. Upéixa nhande kwéry nhamoirũ ramo íxupe, peteĩxa jaiko arã onhondive. Ojejuka uka ramo, peteĩxa ombojoja va'ekwe judeu, judeu e'ŷ va'e ndive. Ijokoha oipe'a va'e-ramima, ombojoja anive hagwã ija'e'ŷ ojóehe, oiko porã hagwã onhondive. ¹⁵ Judeu rekoha-rehe, Moisés amyrí remimombe'ukwe-rehe ave, “Ijapy-ma” he'i hese. “Ndaipokatuvéi-ma, naimbaraetevéima” he'i. Omopeteĩse judeu judeu e'ŷ va'e ndive. Oipota omoirũ ojéupe peteĩxa ombojehe'a hagwã íxupe kwéry, onhemboheko pyahu va'e-rami oiko hagwã. Upéixa ombojoja porã judeu judeu e'ŷ va'e ndive. ¹⁶ Kurusugwasu-rehe omano va'ekwe Cristo, omoingo porã hagwã íxupe kwéry ani hagwã ojóehe ija'e'ŷ teĩ. Omano-gwi kurusugwasu-rehe, Nhandejáry re'yí ramo nhane moingo. Ombojoja ojóehe ija'e'ŷ va'ekwe-pe onhemboeko pyahu va'e-rami oiko hagwã peteĩxa. ¹⁷ Upéixa ramo ogwahé ou-vy va'ekwe Cristo nhe'ẽ porã omombe'u-vy. Peẽ-my mombyry íxugwi peiko va'e-pe, “Pembojoja katu pende reko xe reko-rehe pende py'agwapy hagwã” he'i. Ore-vy agwí íxugwi oroiko va'e-pe, upéixa ave he'i.* ¹⁸ Nhande kwéry, judeu va'e, judeu e'ŷ va'e ave, nhandejéhegwi reindaha'éi peteĩxa. Ha Cristo omano-gwi nhandrehe katu, upéa-gwi ae peteĩxa nhande rereko

* **2:17** Is 57.19

Nhe'ẽ Marangatu tee va'e. Nhane nhe'ẽ peteĩxa ogweraha Nhandejáry-pe. ¹⁹ Upéa-gwi peẽ kwéry judeu e'ŷ va'e ndaha'evéi-ma ore kwéry e'ŷ va'e. Ndapeikovéi-ma ha'e oyvy e'ŷ-py oiko va'e-rami. Áy Nhandejáry re'yí irũ ramo peiko-ma. Áy peteĩ óga pygwa-rami peiko. Nhandejáry róga pygwa peẽ.

²⁰ Pejeapysaka katu xe nhe'ẽ-rehe. Amombe'u-ta Nhandejáry re'yí rekoha ogagwasu rehewa nhe'ẽ-rami. Nhandejáry re'yí gwive Nhandejáry róga-rami oiko. Yma gware Nhandejáry nhe'ẽ-py omombe'u va'ety-pe Hesu remimondo va'e kwéry-pe ave he'i Nhandejáry róga nhepyrrüha. Óga renagwã he'i Hesu remimondo-pe. Peẽ-my he'i hem-biporurã omopu'ã hagwã óga. Ha Cristo-pe katu he'i okytagwasu. ²¹ Opamba'e jekoka voi ha'e. Íxugwi tuvixave xave oho-vy Nhandejáry renagwã, imarangatu va'e voi ha'e. ²² Ha peẽ kwéry ave Cristo pemoirü-gwi, peiko va'erã Nhandejáry re'yí gwive ndive. Hesepa ombojoja omō-vy va'e-rami ogagwasu apo-vy, pene mbojoja ave va'erã peteĩxa Nhandejáry re'yí ndive pene mbojehe'a-vy. Hendive kwéry oiko va'erã Nhandejáry. Nhe'ẽ Marangatu tee va'e-rupi oiko va'erã.*

3

*Yma oikoe koe va'ekwe áy peteĩxa-ma onhom-boaty
(Cl 1.24-29)*

* ^{2:22} Cl 1.15-23

¹ Upe va'e-rehe ajapo-ta oraçao Nhandejáry-pe pende-rehe. Xe Paulo Cristo-rehe ha-py anhemoi ave va'e preso. Peẽ ore kwéry e'ŷ-rehe ha-py, anhemoi va'e preso. Anhemoi ramo jepe, ajapo-ta joty oraçao Nhandejáry-pe pende-rehe.

² Pehendu nipo ra'e xe rerakwã. Nhandejáry omombe'u va'ekwe xe-vy xe rembiaporã pende-rehe xe rexakwaa rei-vy. ³ Xe-vyte oikwaa uka Nhandejáry ojapo va'erã. Xe-vyte ohexa uka va'ekwe. Hembiaporã-rehe ndahetái xe nhe'ẽ ahai kuri ko kwatia-rehe. ⁴ Pemonhe'ẽ ramo xe ahai va'ekwe, peikwaa va'erã xe Cristo rembiaporã oikwaa-ma va'e. ⁵ Yma araka'e avave-pe nomombe'ui ojapo va'erã Nhandejáry. Ha ko'ângu katu gwe'ýi ete-pete oikwaa uka. Gwemimondo va'e-pe, onhe'ẽ-py omombe'u va'ety-pe ave oikwaa uka. Nhe'ẽ Marangatu tee va'e-rupi oikwaa uka ore-vy. ⁶ Mbava'e tipo he'i ojapo va'erã? Arami he'i: “Nhe'ẽ porã renduha gwive ahovasa va'erã” he'i Nhandejáry. “Yma judeu pegwarã mante ãy ambojoja-ta judeu e'ŷ-pe ave ime'ẽ-vy” he'i. Judeu kwéry-pe, “Aporesende va'erã” he'i tee va'ekwe, nde'i reíry voi. Upe he'i va'ekwe, he'i ave judeu e'ŷ va'e-pe judeu pegwarã gwive ãy ombojoja ime'ẽ-vy judeu e'ŷ-pe ave. Cristo-pe omoirũ-ma ramo nhe'ẽ porã rendu-vy, ombojoja ime'ẽ-vy judeu e'ŷ-pe ave. Cristo-pe omoirũ irũ-gwi, oikoe koe va'e peteĩ va'e rete-rami oiko-ma ãy. Judeu judeu e'ŷ ndive oiko-ma onhondive. ⁷ Upéa nhe'ẽ porã amombe'u hagwã Nhandejáry rembigwái ramo aiko-ma. Hembigwái ramo xe moingoma xe rexakwaa rei-vy, Hesu rehewa nhe'ẽ porã amosarambi hagwã. Xe mombaraeteha-

rupi amombe'u mbe'u aiko-vy. ⁸ Xe nanhembotuvixái. Anhembohekomiríve va'e aiko-vy. Oime raẽ va'e Nhandejáry re'ýi gwive heko porãve xéhegwí. Ha xe-vy katu omombe'u xe rembiaporã va'ekwe Nhandejáry xe rexakwaa rei-vy, araha hagwã amombe'u-vy judeu e'ý va'e kw'ery-pe Hesu rehewa nhe'ẽ porã, "Tuvixa mba'e Cristo. Ha'eixagwa ndaipóri. Ndikatúi jahexaa kwaa porã tee hekoha hese. Oĩ meme nhandevy oikwaa uka porãve hagwã." Upeixagwa oipota xe amombe'u. ⁹ Oipota xe amo'arandu entéro va'e-pe amombe'u-vy mba'éixa ojekwaa-ta Nhandejáry rembiaporã. Ha Nhandejáry katu opamba'e apoha voi. Opamba'e reko járy voi ha'e. Upéixa araka'e nomombe'úi araka'e avave-pe. Yma gwive ãy peve nomombe'úi avave-pe gwembiaporã. ¹⁰ ãy katu Nhandejáry oikwaa uka-ma gwí yváy pygwa omanda va'e kwéry-pe. Ipu'aka va'e kwéry-pe oikwaa uka-ma ave gwembiapo. Entéro Hesu reroviaha gwive, yma oikoe koe va'ekwe ãy peteňxa-ma onhomboaty aty okwavy ohexa ramo, oikwaa-ma Nhandejáry arandu, ombojojapa ramo. Mba'eixagwa xagwa pa hembiapo porã va'erã oikwaa-ma va'erã. ¹¹ Ne'írã oiko ramo vyteri araka'e ko yvy, yma gwive he'i hagweramima, ãy kóa ojapo-ma Nhandejáry. Nhandejáry Hesu Cristo rembiapo voi. ¹² Íxupe nhamoirü-gwi, hese jajerovia-gwi, Nhandejáry ndive nhanhomongetase ramo, ndaiporivéi nhande jokoharã. Nhatí e'ý reheve ae nhanhemoagwí íxugwi. Nhatí e'ý reheve nhande rete nhanogwahë-ma

íxupe oraçao apo-vy.* ¹³ Upéa-rehe ani pevy'are'ý xe-rehe. Pende-rehe ha-py ajerereko asy ramo jepe, pende rovasa porã joty va'erã Nhandejáry.

Aipota peikwaa Cristo heko porayhu tee rei va'e-pe

¹⁴ Upéa-gwi anhesũ xe retypy'ã-rehe Nhandejáry renonde-py oraçao apo-vy. ¹⁵ Nhandejáry Nhande Ru voi. Ha'e Nhande Ru tee-gwi, "Nhande re'ýi" ja'e yváy pygwa-rehe yvypóry-rehe ave. ¹⁶ Ha'e hekoha porã tee rei va'e. Upéa-gwi ajerure íxupe pene mombaraete hagwã, Nhe'ë Marangatu tee va'e oiko hagwã pende py'apy-py.* ¹⁷ Hese pejerovia-gwi, aipota Cristo oiko pende py'apy-py. "Hope porã ramo, hapo porã ave" ja'e. "Óga porã ramo, okyta porã ave" ja'e. Upéixa ete Cristo oiko-gwi pende py'a-py, peiko porã va'erã pejohayhu-vy. ¹⁸ Ajerure meme Nhandejáry-pe he'ýi gwive ndive pene mombaraete hagwã. Aipota pene mo'arandu porã peikwaa hagwã Cristo, heko porayhu tee rei va'e-pe. Enterove va'e voi hembiayhu. Oporohayhu ku'a ku'a e'ý va'e voi ha'e. Oporohayhu meme va'e. Ohayhu okanhy va'e. Mombyrygwa hembiayhu. Yváy pygwa gwive ohayhu. Yvygwy pygwa jepe ave ohayhu. Ndaipóri voi hembiayhu e'ý va'e. ¹⁹ Cristo reko porayhu kwaapa va'e ndoikói ramo jepe, heko porayhu ndajaikwaa porã etéi vyteri ramo jepe, aipota peikwaa porãve râve joty pende rayhu tee vereiha. Aipota pemboatyve tyve Nhandejáry remime'ë me'ë pendejéupe. Ha'e hekoha tee-rehe aipota pene mohynyhë nyhëve katu hemime'ëgwe

* 3:12 Hb 4:16; 10:19-22

* 3:16 Rm 5:5

rereko-vy. ²⁰ Ha'e ko jajerureha-rami íxupe ome'ẽ nhande-vy nhande rovasa porã kwaa-vy. Oĩ ja-jerure e'ŷ hese va'e, oĩ nhane mandu'a e'ŷ hese va'e. Ha'e katu hetave tave kwaa voi ome'ẽ joty nhande-vy, nhane mombaraete oiko-vygwi. ²¹ Tonhemomba'egwasu meme katu Hesu reroviaha onhomboaty atyha-rupi. Cristo oikoha-rupi tonhemboete ete voi opa e'ŷ-rehe. Amém.*

4

*Nhane akā-rami oiko Cristo
(Rm 12.6-8; 1 Co 1.10; 12.8-11; Cl 3.12-15; 1 Pe 3.8; 4.10-11)*

¹ Nhandejáry Hesu Cristo rembigwái ramo xe aiko-gwi, xe moĩ kuri preso. Upéa-gwi anhemonhe'ẽ-ta peẽ-my. Pene mboheko marangatu hagwã pene renói va'ekwe Nhandejáry. Pende reko marangatu e'ŷ ramo, pemotí arã íxupe. ² “Xe katu xe tuvixave” ani peje rei ojóupe peiko-vy. Penhembohekomirívae joty peiko-vy. Pejogwereko porã katu kirirí po-py. Ani peropoxy pya'e a'e teĩ ojoekoha. Pejoporiahuverekoi rei katu pejohayhu-vy. Ani pejoteta teĩ. ³ Penhangareko porã pendéjehe peteĩxa peiko hagwã onhondive. Nhe'ẽ Marangatu tee va'e pene mbo'eha-rami peiko hagwã pende joja porãve rãve hagwã. ⁴ Cristo rete-rehe oĩ va'e-rami peteĩxa peiko. Peteĩxa oiko nhande py'a-py Nhe'ẽ Marangatu tee va'e. Peteĩxa nhande pe'a va'ekwe gwe'yirã. Peteĩxa nhande kwéry nhaha'arõ Hesu ogwahẽ jevytaha áry. ⁵ Peteĩxa nhande kwéry Járy va'e voi Nhandejáry.

* ^{3:21} Jd 24-25

Peteĩxa jajerovia hese. Peteĩxa nhane mongarai va'ekwe. ⁶ Nhande kwéry va'e Járy, nhande kwéry va'e Ru ave Nhandejáry voi. Ha'e anho peteĩ oiko va'e. Ha'eixagwa ndaipóri. Nhande kwéry Ruvixa va'e. Nhane moingoha. Nhane mombaraeteha imomba'apo uka-vy. Nhande py'a-py oiko va'e Nhandejáry voi. ⁷ Nhande kwéry peteĩ teĩ va'e-pe nhande reko me'ẽ me'ẽ. Ojoha'e ha'e ramigwa e'ŷ-py nhande reko me'ẽ Cristo. Peteĩ teĩ nhande rexakwaa rei-gwi, nhande reko me'ẽ me'ẽ nhande-vy. ⁸ Upéixa he'i Nhandejáry kwatia nhe'ẽ Cristo-rehe:

“Yváy-py ojeupi oho-vy. Oho jave, ogweraha omoĩ hagwã preso anháy nhe'ẽ-py okwa va'e-pe. Ha kente kwéry-pe heta gwemime'ẽ ome'ẽ me'ẽ”*

he'i Nhandejáry kwatia nhe'ẽ Cristo-rehe. ⁹ “Ojeupi” he'i ramo, mbava'e-pe he'i, oĩ oporandu va'e. A-rami he'i omombe'u-vy. Ogwejy ranhe va'ekwe Cristo ko yvy-py yváy-gwi. Ha upéi katu ojeupi jevy va'ekwe oho-vy. ¹⁰ Upéixa upé ogwejy va'ekwe, upé ojeupi jevy va'ekwe oho-vy peteĩxa. Ojeupi va'ekwe Cristo yvate áry paha-py oho-vy opa-rupi omohynyhẽ hagwã ojéhegwi. ¹¹ Ha'e katu nhande rekorã ome'ẽ me'ẽ va'e. Peteĩ teĩ nhande-vy ome'ẽ me'ẽ nhande rekorã. Peteĩ va'e-pe oheko me'ẽ gwemimondorã ramo. Outro-pe oheko me'ẽ inhe'ẽ-py mba'e kwa'a ukaharã. Outro-pe oheko me'ẽ Hesu rehewa nhe'ẽ porã mombe'uharã. Outro-pe oheko me'ẽ heroviahha nhangarekoharã. ¹² Oipota nhande kwéry heroviahha va'e nhanhopytygwõ kwa'a.

* **4:8** Sl 68.18

Oipota nhanhomombaraete nhanhopytygwōvy, Cristo rete-rehe oī va'e-rami jaiko hagwā.

13 Oipota peteīxa jarovia porāve rāve Nhandejáry ra'y-pe. Jaikwaa porāve rāve íxupe oipota nhande agwyje porā hagwā. Kakwaa va'e reko-rami oipota jaiko. Mitā reko-rami ndoipotáiry jaiko. Cristo reko jejavy e'ŷ porā-rupi oipota jaiko jaheko arupitypa hagwā íxupe.

14 Upe ramo ndajaikovéi-ma mitā reko-rami. Ojererova rova va'e-rami ndajaikovéi-ma. Kanóa-rami y-pe ojererosyry uka oho-vy va'e-rami, ndajaikovéi-ma nhande resa rerova uka hagwā mo'ā. Upe ramo nanhahenduvéi-ma va'erā ijapu va'e nhe'ē, nhahendu e'ŷ va'erā-py nhane mbo'ese va'e nhe'ē nanhahenduvéi-ma. Nhane mbotavyse nhande resa rerova hagwā mo'ā. Tape ijapu rei va'e-rupi oipota mo'ā jaha va'e.

15 Ani nhahendu teī aipo va'e nhe'ē. Anhetegwa va'e ae nhamombe'u mbe'u ojóupe jajohayhu-vy. Aipo ramo, okakwaa va'e-rami peteīxa nhamoirū porāve rāve va'erā Hesu Cristo-pe.

16 Nhane akā katu nhande rete mo'aranduha voi, imbojojapa porāha voi. Nhane mo'arandugwi ojepota potapa ojóehe onhomombaraetevy nhande rete. Heko heko-rupi peteī teī oiko ramo, okakwaa porā nhande rete. Upéixa nhande kwéry Hesu-rehe jajerovia va'e gwive nhande mbaraeteve teve jajohayhu-vy.

Cristo nhane mo'arandu-gwi, nhanhomombaraete ete jaikovy, nhande reko agwyjeve jeve va'erā jaha-vy.

Nhanhomombaraeteve teve va'erā jaha-vy.*

* **4:16** Cl 2.19

*Iporā perova pende rekoha tujakwe pene mboheko pyahu jevy hagwā
(Cl 3.5-14)*

¹⁷ Upéixa ramo anhemonhe'ẽ-ta peẽ-my Nhandejáry réry-py ha'e-vy: Anive peiko rei teĩ judeu e'ŷ va'e-rami. Ha'e kwéry tekoha e'ŷ-rupi rei oiko. Ojéupe he'i va'e rei ha'e ojapo, oikwaa va'e rei ojapo. Ani ereiko ha'e-rami. ¹⁸ Inhakā hatã-gwi mba'eve ndoikwaái. Tekoha-rupi ndoikói-gwi ndoikwaái gwekoha. Upéa-gwi pytū-my rei oiko va'e-rami ndoikwaáiry hikwái gwaperā. Upéa-gwi mombyry oiko Nhandejáry-gwi. ¹⁹ Notí kwaavéiry-ma hikwái. Tekoha vai-rupima voi ivaive ive-ma oho-vy. Upeixagwa ojapo rire, ojaposeve seve-ma hikwái.

²⁰ Ha Cristo rekoha omombe'u javé peẽ-my, upeixagwa nhe'ẽ nomombe'úi va'ekwe peẽ-my. ²¹ Anhetegwa va'e ae oikwaa uka va'ekwe peẽ-my Hesu rehewa. Hemimombe'u peẽ-my pehendu va'ekwe. ²² He'i va'ekwe peẽ-my pende rekoha tujakwe-rehe: “Perova katu pende rekoha. Pejapose va'e rei pejapo-gwi, omano va'erã-rami peiko va'ekwe. Ivaive ive oho-vy pende reko tujakwe. ²³ Áy iporā katu penhemoatyrõmba pene akã porã jevy hagwā. ²⁴ Iporā perova pende rekoha tujakwe pene mboheko pyahu jevy hagwā Nhandejáry. Pende reko me'ẽ va'erã Nhandejáry ha'e heko-rupima peiko hagwā, pende reko jejavy e'ŷ reheve pende reko marangatu tee hagwā” he'i va'ekwe peẽ-my.**

²⁵ Upéa-rehe perova katu pende reko apukwe.

* **4:24** Rm 12.2 * **4:24** Gn 1.26

Nhande kwéry akā-rami oiko Cristo. Peteĩ hete vérami jaiko íxupe. Upéixa-gwi peteĩxa nhande jojaha-rami jaiko. Nhandéjehe anho rei nda-jaikovéi-ma. Upéa-gwi anive pende apu pende rapixa-pe. Anhetegwa ae pemombe'u ojóupe.*
26 Nde poxy ramo jepe, ani erejejavy hagwā-rami ereiko. Ani pyhare peve nde poxy. Epoi mani nde reko poxy-gwi.* **27** Nde poxy jave, erehejama ipu'aka nde-rehe anháy ruvixa. Upéa-gwi ani erenheme'ẽ íxupe nde-rehe ipu'aka hagwā-rami. **28** Taimonda e'ŷve katu oiko-vy imonda va'e. Tomba'apo ae katu ojéupe gwarā-rehe oiko-vy. Opo-rupi togana oiko-vy ome'ẽ hagwā gwapixa remikotev̄. **29** Ani penhe'ẽ rei rei ojóehe. Penhe'ẽ porā ae katu ojóupe penhombopy'agwapy jevy hagwā. Pende rapixa pemo'arandu hagwā-rami pemombe'u íxupe. Upéixa ramo ae ogwerovy'a arā pene nhe'ẽ henduháry.

30 He'i va'ekwe pende-rehe Nhe'ẽ Marangatu tee va'e: “Xe mba'e” he'i, “Xe reminhongatu” he'i pende-rehe. “Cristo ogwahēha óra peve pende reraha hagwā, anhangareko-ta pende-rehe aikovy” he'i pende-rehe. Upéa-gwi ani peme'ẽ íxupe vy'are'ŷ. Pejapo vai ramo katu, pembovy'are'ŷ arā íxupe. **31** Anive pende a'e e'ŷ teĩ ojóehe. Pejohayhu rei katu. Anive pende poxy pya'e rei ojóupe. Pehexa uka katu pende reko kirirī ae katu pende rapixa-pe. Anive pejogwereko poxy teĩ. Pejogwereko rayhu ae katu. Penhonhe'ẽ mbojevy jevy-vy, anive penhe'ẽ hatā hatā ojóupe. Pejogwereko kirirī ae katu. Anive penhe'ẽ vai rei ojóehe.

* **4:25** Zc 8.16 * **4:26** Sl 4.4

Penhe'ẽ porã porã ae katu ojóupe. Anive pejohayhu e'ŷ teĩ. Pejohayhu ae katu peiko-vy. Upe tekoha tujakwe-gwi pepoi katu. ³² Pende py'a porã katu ae ojóehe. Pejoporiahuvereko katu. Nde-rehe hembiapo vai va'e-pe, ani nde poxy íxupe. Peiporiahuvereko rei joty íxupe, Cristo-rehe happy Nhandedzáy pende poriahuvereko rei hagwera-mi.

5

Peẽ Nhandedzáy ra'y-gwi, tapeiko heko-rupi

¹ Peẽ Nhandedzáy ra'y voi. Hembiayhu va'e voi peẽ. Upéa-gwi tapeiko heko-rupi. Pehoko ra'ã íxupe. ² Ha Cristo pende rayhu-gwi va'ekwe, nahakate'ŷi gwekove-rehe. Ojejuka uka rei va'ekwe ae. Ijukaharã-pe onheme'ẽ-ma ramo, gwu remimbota ojapo-ma ramo, ogwerovy'a íxupe Nhandedzáy. Nhande rayhu hagwe-rami, pejohayhu yhu tee rei katu peiko-vy.*

³ Peẽ Nhandedzáy re'ŷi heko marangatu va'e voi. Toiko e'ŷ pene pa'ũ-my tekoha vai-rupi oiko va'e. Heko ky'a va'e toiko e'ŷ katu. Ojapose va'e rei ojapo va'e toiko e'ŷ katu pene pa'ũ-my. ⁴ Otĩ kwa-a e'ŷ va'e nhe'ẽ ani perovy'a teĩ. Ani penhe'ẽ rei, ani penhe'ẽ vai ojóehe penhembohory-vy. Hekovía petima porã ae katu Nhandedzáy-pe. ⁵ Oĩ ramo tekoha vai-rupi oiko va'e, heko ky'a rei va'e, ojapose va'e rei ojapo va'e. Upéa Nhandedzáy e'ŷ-pe omboete voi. Heko ramigwa íxupe gwarã ndaipóri. Nhandedzáy ndive Cristo oiko ha-py nhane ruvixarã ndaipóri íxupe gwarã.*

* 5:2 Ex 29.18

* 5:5 Tg 4.4; 1 Jo 2.15-16

⁶ Ani pene mbotavy teĩ avave: “Upeixagwa apoha oiko va'erã Nhandejáry ndive” he'i rei va'erã peẽ-my. Upeixagwa apoha-pe ogwereko asy va'erã Nhandejáry onhe'ẽ renduse e'ŷ-gwi. ⁷ Upéa-gwi heko ky'a va'e-pe ani pemoirũ teĩ peikovy. ⁸⁻⁹ Yma pytũ-my rei oiko va'e-rami peiko araka'e. Ñy katu Nhandejáry-pe pemoirũ-magwi peteĩxa, arakatu-py oiko va'e-rami peiko-ma, osẽ-ma ipotĩ ha-my va'e-rami peiko-ma. Ipotĩ ha-my osẽ va'e-rami oiko va'e, opaixagwa iporã va'erã ojapo. Heko jejavy e'ŷ oiko-vy. Heko apu e'ŷ va'e oiko-vy. Upéa-gwi arakatu pygwa-rami peiko katu. Anive peiko pytũ pygwa-rami.* ¹⁰ Peheka katu pejohu hagwã Nhandejáry remimbota. ¹¹ Ani pemoirũ gwĩ hekoha vai nhemi va'e-pe. Peho ae katu tape porã-rupi. Ohesape va'e-rami peiko, ojekwaa porãve hekoha vai hese. ¹² Nhemi happy ha'e kwéry hembiapo ky'aha nhamombe'u mbe'u ramo katu ojóupe, nhane motĩ voi hembi-apokwe. ¹³ Okanhy va'e oho ramo gwsapeharãpy, jaikwaa-ma hese hekoha. Ojekwaa porã rire, osẽ-ma ipotĩ ha-my. Arakatu-pyma oho. ¹⁴ Upéa-gwi gwĩ oke va'e-rami va'e-pe, ja'e:

“Epáy katu. Ani erepyta gwĩ omano va'ekwerami. Evy katu. Ombovy jevy va'e-rami eiko. Tape porã-rupima eiko. Nde resape arã Cristo” ja'e.

¹⁵ Penhangareko porã katu pendéjehe peiko porã hagwã. Hi'arandu e'ŷ va'e-rami ani peiko. Ne arandu katu ereiko-vy. ¹⁶ Ñygwa hekoha vai voi. Upéa-gwi pene rembiapo porã meme katu. Mamo

* ^{5:8-9} Jo 8.12; 12.35-36; 1 Ts 5.5-6; 1 Jo 1.5-7

peime ha-rupi, pejapo porā katu.* ¹⁷ Ani oik-waa e'ŷ va'e-rami peiko teĩ. Nhandejáry remimbota oikwaa va'e ramo ae peiko. ¹⁸ Ani peka'u teĩ. Ipu'aka arã tekoha vai pende-rehe. Tapende py'a mohynyhẽ ae katu Nhe'ẽ Marangatu tee va'e. ¹⁹ Peporahéi katu ojóupe gwarã. Nhandejáry nhe'ẽ héry va'e Salmo-py eporahéi. Eporahéi hino-py. Mborahéi-py eporahéi ave. Pende py'a gwive peporahéi Nhandejáry-pe. ²⁰ Nhandejáry Hesu Cristo réry-py petima porā meme opamba'e-rehe. Opamba'e Nhandejáry Nhande Ru remime'ẽ-rehe petima porā katu íxupe.*

*Nhane ména nhane rembireko rehewa nhe'ẽ
(1 Pe 3.1-7; 1 Co 7)*

²¹ Peẽ kwéry-pe ha'e-ta. Pehendu katu onhonhe'ẽ kwéry Cristo-pe pemboete-gwi. Enterove tainhe'ẽngendu katu. ²² Ko'ánga anhe'ẽ-ta pene rembireko kwéry-pe. Pehendu katu pene ména nhe'ẽ kwéry. Nhandejáry nhe'ẽ pehenduharami ave, pehendu pene ména nhe'ẽ. ²³ Entéro Hesu reroviaha gwive huvixagwasu Hesu. Nhande kwéry Hesu rete-rami. Nhane akã-rami ha'e. Nhane arandu-rami ha'e ave. Hete-ramigwi, nhane resendehaty ave. Upéixa nhane rembireko kwéry ruvixa nhande kwimba'e. ²⁴ Hesu nhe'ẽ nhahenduha-rami, tohendu katu nhane nhe'ẽ gwive nhane rembireko kwéry. ²⁵ Ko'ánga pene ména kwéry-pe peha-ma anhe'ẽ-ta. Pehayhu tee katu pene rembireko kwéry-pe. Ha Cristo katu, nhande kwéry, he'yí va'e-pe, hese jajerovia va'e-pe, nhande rayhu tee va'ekwe. Ojejuka

* 5:16 Cl 4.5 * 5:20 Cl 3.16-17

uka rei va'ekwe nhande-rehe. Ojukaharã-pe onheme'ẽ va'ekwe. Cristo nhande rayhuhami pehayhu pene rembireko kwéry-pe. ²⁶ Ha'e oipota nhande reko ipotĩ, oipota nhande rete marangatu.* ²⁷ Onhemoirũ ukase nhande-vy. Nhande py'a hesakã va'e-rami oipota. Nhande py'a potĩ porã oipota imarã e'ŷ reheve. Ipisŷi porã va'e-rami oipota. Ikuru kuru e'ŷ va'e-rami oipota nhande py'a ipotĩ marangatu porã, ivai e'ŷ reheve. Upéixa nhande rayhu tee Hesu nhande rekoverehe hakate'ŷ-gwi. ²⁸ Upéixa ete voi tohayhu gwembireko kwéry-pe. Gwete ohayhuha-rami ave tohayhu gwembireko kwéry-pe. Nhande rembireko-pe jahayhu ramo, jahayhu nhande rekove-pe ave. ²⁹ Gwekove rayhuha e'ŷ ndoikói. Enterove ohayhu gwekove. Nhane rakate'ŷ katu nhande rete-rehe, nhanhangareko porã katu hese. Cristo nhande-rehe onhangarekoharami voi nhanhangareko nhande rete-rehe. ³⁰ Nhande kwéry hese jajerovia va'e Cristo rete-rami. Gwete-ramigwi, onhangareko nhande-rehe. Upéixa ete nhane rembireko nhande rete-rami. Nhandéjehe nhanhangarekoha-rami ave, peteĩ teĩ nhanhangareko nhane rembireko-rehe.

³¹ Upéa-rehe he'i Nhandejáry nhe'ẽ:

“Kwimba'e oheja gwu-pe, osy-pe oheja ave, peteĩxa oiko hagwã gwembireko ndive. Omenda rire, mokõi-rami e'ŷ oiko. Peteĩxa oho onhondive. Onho'arandu-py meme oho”*

he'i Nhandejáry kватia nhe'ẽ. ³² Jahexa ramo

* 5:26 Cl 3.18-4.1 * 5:31 Gn 2.24

omenda va'ekwe peteīxa oiko ramo onhondive, Nhandejáry oikwaa ukave ukave nhande-vy nhande rekorã. Omenda va'e reko jahexa ramo mba'éixa nhande heroviaha va'e jaiko-ta Cristo reko irürã oikwaa uka nhande-vy. ³³ Aipo ramo peteī teī peē-my amombe'u-ta pehendu porã hagwã. Pende rekove pehayhuha-rami ave, pehayhu pene rembireko kwéry-pe. Ha'e-ta ave peē kunhagwe-pe, pemboete hagwã pene ména kwéry-pe.

6

*Nhane mitā nhande ru nhande sy rehewa nhe'ẽ
(Cl 3.20-21)*

¹ Āy ne mitā va'e anhemonhe'ẽ-ta peē-my. Peē Hesu reroviaha va'e voi. Upéa-gwi iporã katu pehendu meme pende ru, pende sy nhe'ẽ.
²⁻³ Nhandejáry remimombe'ukwe a-rami:

“Pemboete pende ru pende sy ave peiko porã hagwã. Peiko pukuve arã ko yvy-rehe”* he'i. Upéixa voi hemimanda ypy nhande-vy gwarã mombe'u-vy.

⁴ Āy túvy kwéry-pe anhemonhe'ẽ-ta. Ani pehekoteta teī nde ra'y kwéry-pe, nde rajy kwéry-pe pembopoxy-vy. Pemongakwaa porã ae katu. Nhandejáry onhemonhe'ẽha-rami nhande-vy nhane mbo'eha-rami ave, penhemonhe'ẽ katu íxupe pembo'e-vy.

*Nhande nhanhemomba'apo rei va'e, nhande nhaporomomba'apo va'e rehewa nhe'ẽ
(Cl 3.22; 1 Tm 6.1-2; Tt 2.9-10; 1 Pe 2.18)*

* **6:2-3** Ex 20.12; Dt 5.16

⁵ Ìy penhemomba'apo rei va'e anhemonhe'ẽ peẽ-my. Pehendu meme katu nde járy yvy pygwa nhe'ẽ. Cristo pehenduha-rami, pemboete nde járy nhe'ẽ nde py'a gwive. ⁶ Oĩ oipota va'e ijáry imandu'a porã hese. Ijáry resa-py ohendu voi inhe'ẽ. Ndoikovéi ramo katu, nohenduvéi-ma inhe'ẽ. Ani peiko upe va'e reko-rupi. Pehendu ae katu inhe'ẽ. Cristo rembigwái-rami pehendu joty inhe'ẽ. “Cristo-pe ae katu xe amba'apo” peje joty pendejéupe. Nde py'a gwive pehendu joty inhe'ẽ Nhandejáry remimbota apo-vy. ⁷ Nde py'a gwive emba'apo. Nhandejáry-pe vérami eremba'apo. “Ambarapo teko rei anho-pete” ani ere ndejéupe. ⁸ Nde ne momba'apo rei va'e nde rerekoseharami rei nde rerekoko. Nde ereporomomba'apo va'e ave. Pene rembiapo porã porãkwe-rami Nhandejáry pende rerekoko joty va'erã. Upéa peikwaa voi. ⁹ Oĩ pene pa'ũ-my oporomomba'apo va'e. Nde ereporomomba'apo va'e anhemonhe'ẽ-ta nde-vy. Erekoko porã katu ne rembigwái-pe. Ani ererekoko poxy-py íxupe. Oime ko Nhandejáry yváy-py. Nde járy ijáry ave. Enterove va'e-pe ogwerekoko peteňxa. Upéa-gwi ererekoko porã katu ne rembigwái-pe.*

*Tapene mombaraete katu Nhandejáry, anháy ru-vixa nhe'ẽ oike e'ŷ hagwã nhande-rehe
(1 Ts 5.8; 1 Pe 5.8-9)*

¹⁰ Ko'ánga ojoaky kwéry amombe'uve-ta peikwaa porã hagwã pene rembiaporã. Penhemombaraete ete katu Nhandejáry-pe pemoirũ-vy peteňxa. Ha'e tuvixa mba'e, pene mbopu'akaha voi. ¹¹ Tapene mombaraete katu Nhandejáry. Soldado

* **6:9** Cl 4.1; Dt 10.17

omondeha-rami gwete-rehe hatā va'e, upéixa pemonde ave pende rete gwive jokoha ramigwa, anháy ruvixa nhe'ẽ oike e'ŷ hagwā pende py'apy pono ho'arandu-py pende reity gweko-rupi.

¹² Teko rei ndive anho mante nhanhanhorairō vaíry jajoityse-vy. anháy ruvixa ndive ae katu nhanhorairō pono jajeity uka íxupe. Oĩ ave áry pygwa jepe Nhandedjáry e'ŷ va'e, hekoha vaive va'e nhanhorairō va'e ndive. Oĩ anháy ruvixa kwéry arygwy rupigwa nhande-rehe omandase va'e, nhande-rehe ipu'akase va'e jajoko va'e íxupe. Oĩ entero pytū-my rei oiko va'e-rami oiko va'e ruvixa ¹³ Upéa-gwi Nhandedjáry gwigwa-py ae pejavoa katu pende rete pono oike anháy nhe'ẽ pende py'apy-py pono pende reity gweko-rupi, ipu'akaseha áry-py ou-vy pende-rehe. Pemonde ranhe-rami katu, napende reityíry arã. Opu'ã oĩ-vy va'e-rami joty ndape'ái arã. Are penhorairō rire, are pejoko joko rire peiko-vy, ndape'ái joty arã. ¹⁴ Pejoko katu anháy-pe. Ani erejeity uka íxupe. Pemonde ranhe katu nde ku'a kwaha. Nhande ku'a kwaha, nhande reko apu e'ŷ va'e-rehe ae he'i nhande-vy. Upéi pemonde pene kamisa ramigwa hatā va'e. Nhande kamisa hatā va'e, nhande rekoha jejavy e'ŷ va'e-rehe ae he'i nhande-vy.* ¹⁵ Upéi pemonde pende py rehewa pende py syry e'ŷ hagwā. Nhande py rehewa, Hesu rehewa nhe'ẽ porã nhane mbopy'agwapy va'e, nhamombe'u va'erã-rehe ae he'i nhande-vy.* ¹⁶ Upe rire, perekó pende rete jokoha ramo pono pende rapy vérami anháy ruvixa pende api

* **6:14** Is 11.5; 59.17 * **6:15** Is 52.7

ramo, pembogwe hagwā ae hemimombo. Nhande rete jokoha, Hesu-rehe jajeroviaha-rehe ae he'i nhande-vy. ¹⁷ Upéi emonde ne akā ryru hatā va'e. Nhane akā ryru, nhane resendeharā-rehe ae he'i nhande-vy. Upéi eipyhy katu nde kysepuku haimbe jovái va'e, Nhe'ẽ Marangatu tee va'e remime'ẽgwe. Kysepuku, Nhandejáry kwatia nhe'ẽ marangatu-rehe ae he'i nhande-vy. Upe va'e kysepuku ramigwa-py pejoko katu anháy-pe, Nhandejáry nhe'ẽ-py pembojevy-vy íxupe.* ¹⁸ Pemondo mondo katu pene nhe'ẽ Nhandejáry-pe pene mbo'eha-rami Nhe'ẽ Marangatu tee va'e. Opaixagwa pene nhe'ẽ pembojeupi upi pejerurevy Nhandejáry-pe. Ani ne ate'ỹ teĩ. Pene kyre'ỹ ae oração apo-vy entéro Nhandejáry re'ýi-rehe gwive pemondo mundo Nhandejáry-pe pene nhe'ẽ. ¹⁹ Xerehe ave pejapo oração anhe'ẽ jave ou rei hagwā xe juru-py xe nhe'ẽrã, atĩ e'ỹ rehevē amoherakwā Hesu rehewa nhe'ẽ porã hembiexa uka ramo va'e. ²⁰ Upe va'e-rehe apyta preso. Ajepokwa ramo jepe xe sã-rehe aĩ-vy, amombe'u joty inhe'ẽ. Hesu Cristo réry-py amombe'u mbe'u inhe'ẽ. Ejapo oracão xe-rehe atĩ e'ỹ rehevē amombe'u joty hagwā, Cristo ombou gwekovía onhe'ẽ mombe'u hagwā va'e-rami joty amombe'u hagwā.

Tíquico oho-ta pende ha-py xe mombe'u-vy

²¹ A-py oiko xe ndive nhande re'ýi va'e, nhane rembiayhu va'e Tíquico héry va'e. Ha'e Nhandejáry rembigwái va'e, hese jajerovia va'e. Ha'e oho-ta pende ha-py xe mombe'u-vy, xe-vy ojehu va'ekwe gwive oikwaa ukapa-vy. Mba'éixa pa xe

* **6:17** Is 59.17

aiko va'e oikwaa ukapa va'erā peẽ-my. ²² Upéa-rehe xe remimondo va'e amondo-ta omombe'u hagwā peikwaapa hagwā ore rekoha. Amondo-ta pene mbopy'agwapy hagwā pono pene mytu'e'ŷ hagwā xe-rehe. ²³ Tapene mbopy'agwapy katu Nhandejáry Nhande Ru, Nhandejáry Hesu Cristo ave. Tapene mbojohayhu. Tapene mbojerovia uka porâve ójehe. Peẽ kwéry Nhandejáry re'ýi va'e peẽ. Tapende rovasa katu. ²⁴ Pende reko porayhu reheve pene mbyai e'ŷ reheve, pehayhu tee meme voi Nhandejáry Hesu Cristo-pe peiko-vy. Tapende rexakwaa rei katu Nhandejáry.

**Nhandejáry Nhe'ẽ
New Testament in Kaiwá (BR:kgk:Kaiwá)**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaiwá

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaiwá

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
7ba4d793-0e4f-5efd-8f91-509f2a6d9f6a